

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119205438
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2119205438.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Daša Kontríková a Mgr. Lucia Mizerová, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: Z. I., nar. XX.XX.XXXX, a S. I., nar. XX.XX.XXXX, obe deti bytom u matky, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, J. Bottu 4, Trnava, deti rodičov: matky - S. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXXX/XX, Y., a otca - K. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. N. XXXX/XX, Y., t. č. ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 31P/38/2019-39 zo dňa 20. novembra 2019, v časti určenia výživného, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. maloleté deti S. a Z. s účinnosťou od 26.6.2019 zveril do osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach. Výrokom II. zaviazal otca s účinnosťou od 26.6.2019 prispievať na výživu maloletého Z. sumou vo výške 100,- eur mesačne a na maloletého S. sumou vo výške 80,- eur mesačne, a to vždy do 15. dňa v kalendárnom mesiaci vopred k rukám matky. Výrokom III. rozhodol, že nedoplatok na zročnom výživnom na maloletého Z. za obdobie od 26.6.2019 do 30.11.2019 v sume 516,66 eur sa otcovi povoľuje uhradiť v splátkach vo výške 15,- eur mesačne spolu s bežným výživným, s tým, že neuhradením ktorejkoľvek splátky riadne a včas sa stáva zročným celý dlh. Výrokom IV. tak, že nedoplatok na zročnom výživnom na maloletého S. za obdobie od 26.6.2019 do 30.11.2019 v sume 413,33 eur sa otcovi povoľuje uhradiť v splátkach vo výške 15,- eur mesačne spolu s bežným výživným s tým, že neuhradením ktorejkoľvek splátky riadne a včas sa stáva zročným celý dlh. Výrokom V. rozhodol tak, že styk otca s maloletými deťmi sa neupravuje a výrokom VI. súd rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Súd po citovaní § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 36 ods. 1, 24 ods. 1 a 4, § 25 ods. 1 až 3, § 28 ods. 1 Zákona o rodine vecne rozsudok odôvodnil tým, že vo veci dospel k záveru, že v záujme maloletých je, vzhľadom na spôsobilosť matky zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti ako i vzhľadom na vzťah medzi maloletými deťmi a ich matkou (znalecký posudok PhDr. Františka Valúcha č. 9/2019 čl.253-301 spisu 11P - zo znaleckého posudku vyplýva, že medzi matkou a maloletými deťmi existuje silný emocionálny a úprimný vzájomný vzťah, maloleté deti sa v jej prítomnosti cítia komfortne a bezpečne, matka je v ich živote najdôležitejšou osobou), ako aj vzhľadom na to, že otec maloletých sa nachádza v ústave na výkon trestu odňatia slobody, aby boli na čas do rozvodu (keď manželstvo síce bolo rozvedené, ale rozhodnutie dosiaľ nie je právoplatným) zverené do

osobnej starostlivosti matky, v ktorej starostlivosti sa po rozchode rodičov už viac ako jeden a pol roka nachádzajú, a ktorú matka riadne vykonáva. Okrem iných dôvodov (narušený vzťah medzi otcom a maloletými deťmi), aj z dôvodu, že otec sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, neprichádzalo do úvahy zveriť deti do osobnej starostlivosti otca. Z uvedených dôvodov súd vo výroku I. rozsudku zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky.

3. Pokiaľ ide o zastupovanie a spravovanie majetku maloletých detí v bežných veciach, zastupovanie dieťaťa navonok je právo konať za dieťa s právnymi účinkami, ktoré je odrazom práva rodičov o dieťati rozhodovať. Zásadne v bežných veciach môže rozhodovať každý z rodičov samostatne. V iných než bežných veciach, ktoré zákon v ustanovení § 35 ZR nazýva podstatné veci, sú rodičia povinní sa dohodnúť, pričom pokiaľ sa nedohodnú, rozhodne na návrh jedného z rodičov súd. Správa majetku dieťaťa predstavuje právo rodiča obhospodarovať majetok dieťaťa v súlade s jeho záujmami. Aj toto právo patrí obom rodičom pokiaľ sú známi a žijú a nebolo im súdom zasiahnuté do spôsobilosti na právne úkony, ani do výkonu rodičovských práv a povinností. Keďže v zásade platí, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok (§ 28 ods. 1 písm. b), c) a ods. 2 ZR), keď zároveň súd u otca nezistil dôvody, pre ktoré by bolo potrebné jeho rodičovské práva a povinnosti v tomto smere obmedziť, rozhodol vo výroku I., že obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach. Určenie zastupovania maloletých detí len jedným z rodičov by mohlo rodičom a maloletým deťom spôsobovať problémy v praktickom živote, napr. v škole alebo v zdravotníckom zariadení.

4. V súvislosti s otázkou výživného, súd považoval obdobne ako vo veci 11P/26/2018 za opodstatnené a primerané priemerné mesačné náklady na maloletého Z. vo výške cca 280,- eur mesačne vzhľadom na jeho vek (strava 105,- eur (priemerne 3,50 eura na deň x 30 dní), oblečenie a obuv 30,- eur, hygiena 10,- eur, lieky 20,- eur, škola 15,- eur, bývanie 100,- eur (celkové náklady na bývanie 300,- eur deleno 3 osoby - matka a dve deti) a na maloletého S. vo výške cca 260,- eur mesačne (strava 105,- eur (priemerne 3,50 eura na deň x 30 dní), oblečenie a obuv 30,- eur, hygiena 10,- eur, škola 15,- eur, bývanie 100,- eur (celkové náklady na bývanie 300,- eur deleno 3 osoby).

5. Pri určení výšky výživného nebolo možné vychádzať zo skutočnosti, že otec sa momentálne nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a dosahuje čistú mzdu vo výške 57,62 eur mesačne, keďže otec si daný stav odsúdenia za prečin zavinil sám svojim úmyselným správaním. Súd je názoru, že nie je možné, aby boli maloleté deti ukrátené na výživnom preto, že otec sa pripravil o možnosť zabezpečiť si primeraný príjem tým, že úmyselne (hoci aj s nepriamym úmyslom) spáchal trestný čin. Súd pritom poukazuje na nález Ústavného súdu ČR - IV. ÚS 1181/2007 ÚS ČR: „Pokiaľ sa rodič zbavil úmyselným konaním, kvôli ktorému na neho bola uvalená väzba, alebo pre ktoré bol následne odsúdený na trest odňatia slobody, objektívnej možnosti plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu maloletému dieťaťu, nemožno túto skutočnosť vykladať na ťarchu tohto dieťaťa, ktoré má podľa článku 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, základné právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.“ Okrem toho súd poukazuje na ustálenú súdnu prax v tejto otázke a napr. na rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 25CoP/14/2019-59 zo dňa 30.04.2019, v ktorom odvolací súd vyslovil záver, že „k otcom uplatnenej odvolacej argumentácii, ktorá spočíva v tom, že jeho príjmy vo výkone trestu odňatia slobody sú obmedzené, sa žiada dodať, že v danom prípade súd prvej inštancie správne uplatnil princíp potenciality príjmov otca povinného výživným pred princípom fakticity jeho príjmov. To znamená, že súd neprihliada len na skutočné faktické príjmy povinného rodiča, ktoré dosahuje, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená z príjmov, ktoré povinný rodič mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax a dopyt na trhu práce. Je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky sily na dôsledné zaistenie výživy svojich nezaopatrených detí a vyvarovali sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia ich výživy. Princíp prednosti potenciality príjmov sa uplatní aj vtedy, ak povinný rodič sa dopustil úmyselného protiprávneho konania majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu, prípadne k strate jeho príjmov. Skutočnosť, že takýmto protiprávnym konaním sa povinný rodič vzdal objektívnej možnosti platiť primerané výživné nemôže byť na úkor výživou oprávneného dieťaťa. Vzhľadom na uvedené v danom prípade boli splnené podmienky pre analogické uplatnenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine keď otec sa v dôsledku spáchania trestnej činnosti, za ktorú je aktuálne trestaný, fakticky vzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania resp. zárobku. V danom prípade je rovnako nevyhnutné uplatniť aj ust. § 62 ods. 5 Zákona

o rodine, podľa ktorého výživné má prednosť pred všetkými inými výdavkami rodičov, teda aj pred tými, ktoré otec vyvolal spáchanou trestnou činnosťou a následným trestom výkonu odňatia slobody.“

6. Súd vykonaním listinných dôkazov zabezpečených v konaní o rozvod manželstva zisťoval možnosti a schopnosti otca maloletých. Z odpovede spoločnosti N. X., a.s. zo dňa 19.04.2018 (č. I. 27 spisu 11P), bývalého zamestnávateľa otca, súd zistil, že pracovný pomer s otcom trval od 14.12.2015 do 01.07.2016, pričom otec pracoval ako vodič cestného motorového vozidla. Pracovný pomer s otcom bol ukončený dohodou zo dňa 01.07.2016 na podnet zamestnávateľa, a to z dôvodu, že pracovná disciplína otca začala po krátkom čase upadať, čo sa prejavovalo v neskorom odovzdávaní tržieb, vo veľkej nadspotrebe pohonných hmôt, v sťažnostiach od cestujúcej verejnosti na jeho prácu, začal byť veľmi nespoľahlivý, nezodpovedný a v práci začal vykazovať neospravedlnenú absenciu. Z priloženého Oznámenia o zárobku (č. I. 28 spisu 11P) vyplýva, že priemerná čistá mesačná mzda otca za obdobie od 01/2016 do 06/2016 (t.j. pri plne odpracovaných mesiacoch) bola vo výške 809,80 eur. Tým, že otec svojim správaním (pracovnou nedisciplinovanosťou, nespoľahlivosťou, nezodpovednosťou a neospravedlnenými absenciami) zapríčinil skončenie pracovného pomeru z iniciatívy zamestnávateľa, na takého jeho správanie súd s poukazom na ustanovenie § 75 ods. 1 ZR nahliada ako na vzdanie sa bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania. Súd preto dospel k záveru, že ak by si otec nezavinil výkon trestu odňatia slobody, bolo by v jeho schopnostiach a možnostiach dosahovať čistú mesačnú mzdu vo výške 809,80 eur a je potrebné z nej vychádzať. Súd vychádzal z potenciality príjmu otca práve u zamestnávateľa N. X., a.s., keďže u tohto zamestnávateľa otec pracoval aj po uplynutí skúšobnej doby (konkrétne pol roka), čo vytváralo predpoklad jeho ďalšieho zamestnávania, kým u zamestnávateľa N. Y., a.s. (č. I. 121 a 127 spisu 11P) bol otec zatiaľ v rámci skúšobnej doby, a teda nemožno s istotou určiť, či by uvedenú skúšobnú dobu preklenul, keďže ku skončeniu pracovného pomeru v rámci skúšobnej doby mohlo dôjsť aj bez uvedenia dôvodu.

7. Z potencialného čistého príjmu otca u zamestnávateľa N. X., a.s. vo výške 809,80 eur mesačne by bol otec schopný plniť vyživovaciu povinnosť na obe maloleté deti v rozmedzí od 20 do 25 % z čistého príjmu (od cca 162,- eur do cca 202,- eur mesačne), čo predstavuje v súdnej praxi ustálený rozsah vyživovacej povinnosti z príjmu povinného rodiča na všetky jeho vyživovacie povinnosti. Súd určil výživné na obe deti v strede uvedeného rozmedzia, ponechávajúc vzhľadom na vek maloletých detí priestor na zvýšenie výživného v budúcnosti. Výšku výživného uloženého otcovi v sume 100,- eur na maloletého Z. a 80,- eur na maloletého S. považuje súd s prihliadnutím na schopnosti a možnosti otca (v zmysle § 75 ods. 1 ZR), ako aj s prihliadnutím na odôvodnené potreby a vek maloletých detí, za primerané, pričom vo zvyšnej časti nákladov na maloleté deti budú tieto hradené z prídavkov na deti a z príjmu matky, ktorá je vzhľadom na vek maloletých povinná podieľať sa na starostlivosti o ne aj finančne. Maloletý S. síce v priebehu obdobia, za ktoré súd určuje výživné (od podania návrhu) nastúpil do prvého ročníka základnej školy, ale vzhľadom na prvé určovanie vyživovacej povinnosti otca, ako aj s poukazom na skutočnosť, že maloletý mal v škôlke namiesto súčasných výdavkov na školu (ktoré matka uvádza 30,- eur mesačne, pričom súd ustálil ako primerané dlhodobé výdavky na školu sumu 15,- eur pravidelne mesačne, keď matkou uvedená suma 30,- eur je vyššou vzhľadom na začiatok povinnej školskej dochádzky maloletého, pričom maloletý sa v škole nestravuje) i výdavky navyše na stravu v sume 30,- eur a 2,- eurá na aktivity detí v škôlke. Súd tak má za to, že výdavky maloletého S. zostali s nástupom na základnú školu na obdobnej úrovni, a preto nestupňoval určované výživné, ale určil výživné v rovnakej výške od dátumu podania návrhu.

8. S poukazom na všetko vyššie uvedené súd vo výroku II. rozsudku, s účinnosťou odo dňa podania návrhu (od 26.6.2019), zaviazal otca platiť na maloletého Z. výživné v sume 100,- eur mesačne a na maloletého S. výživné v sume 80,- eur mesačne so splatnosťou do 15. dňa v mesiaci.

9. V dôsledku uloženia povinnosti platiť výživné odo dňa podania návrhu, keď súd nemohol určiť vyživovaciu povinnosť ku skoršiemu dátumu, keď v konaní neboli preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by dané odôvodňovali, súd vyčíslil nedoplatok otca na zročnom výživnom za obdobie od 26.6.2019 do 30.11.2019, ktorý činí 516,66 eur u maloletého Z. (otec za dané obdobie mal zaplatiť na výživnom uvedenú sumu, t.j. 5x100,- eur + alikvótnu časť za mesiac jún 2019 vo výške 16,66 eur (100,- eur/30 dní x 5 dní, pričom nezaplatil žiadnu sumu), a 413,33 eur u maloletého S. (otec za dané obdobie mal zaplatiť na výživnom uvedenú sumu, t.j. 5x80,- eur + alikvótnu časť za mesiac jún 2019 vo výške 13,33 eur (80,- eur/30 dní x 5 dní, pričom nezaplatil žiadnu sumu). Súd z dôvodu výšky sumy nedoplatku a pomerov otca povolil otcovi vo výrokoch III. a IV. rozsudku splácať nedoplatok v splátkach po 15,-

eur spolu s bežným výživným, s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

10. Vzhľadom na skutočnosť, že otec sa ku dňu vyhlásenia rozsudku nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody (keď nie je vylúčené, že doba výkonu trestu sa predĺži z dôvodu spáchania trestného činu počas skúšobnej doby podmieneného odsúdenia), a preto jeho stretávanie s maloletými deťmi ani nie je v súčasnosti možné (keď súd v zmysle § 217 ods. 1 veta prvá CSP vychádza zo stavu v čase vyhlásenia rozsudku), súd tento styk neupravil, čo uviedol vo výroku V. rozsudku.

11. Súd styk neupravoval aj z dôvodu, že zistil, že vzťah medzi otcom a maloletými deťmi je narušený, pričom podľa Znaleckého posudku č. 9/2019 znalca PhDr. Františka Valúcha (čl.253-301 spisu 11P), znalca z odboru Psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí, Klinická psychológia dospelých, je tomu tak z dôvodov na strane otca. Ku vzťahu medzi otcom a maloletými deťmi znalec (v bodoch 5.-8. záverov ZP) uviedol, že na základe prevedených vyšetrení maloletých detí sa znalcovi javí, že maloleté deti majú vytvorený silne averzívny, až hostilný postoj k svojmu otcovi, hovoria o ňom, že je zlý, že býva často opitý, kričí, maloleté deti sa ho boja, nechcú sa s ním stretávať, ani ho vidieť, necítia sa v jeho blízkosti bezpečne a komfortne. Na základe prevedených vyšetrení a vyjadrení matky a maloletých detí sa znalcovi ďalej javí, že vzťahové väzby medzi otcom a maloletými deťmi sú významne narušené z dôvodu otcovho správania sa k matke maloletých detí a aj k samotným maloletým deťom v súvislosti s popisovaným suspektným abúzom alkoholu otca maloletých detí, jeho následnej agresie, nezáujmu o deti a jeho neschopnosť o deti sa riadne ako otec starať a adekvátne interagovať s nimi. Znalec sa domnieva, že významný vplyv na vzájomnú väzbu medzi otcom a maloletými deťmi má skôr otcov suspektný abúzus alkoholu a jeho rezultujúce správanie sa k matke a k maloletým deťom, než samotný zákaz styku otca a maloletých detí. Zároveň znalec na základe prevedených psychologických a psychodiagnostických vyšetrení nezistil (bod 10. záverov ZP), že by v tomto prípade boli maloleté deti vedome ovplyvňované alebo manipulované jedným rodičom voči druhému rodičovi. Konštatoval tiež (bod 15. záverov ZP), že hoci obe maloleté deti ešte nie sú schopné objektívne posúdiť a vybrať si v ich záujme najlepšiu formu osobnej starostlivosti o ne, sú schopné na základe aktuálnych intelektových schopností, zážitkov, pocitov a skúseností autenticky formulovať ich želania, túžby, city, potreby a vzťahy k svojim blízkym osobám a rodinným príslušníkom. Otec sa síce znaleckého skúmania nezúčastnil, ale bolo tomu tak z jeho viny, keď na viaceré predvolania sa k znalcovi nedostavil a vyšetrenia sa nezúčastnil. Súd dodáva, že vzhľadom na zistený narušený vzťah medzi otcom a maloletými deťmi by ako predpoklad úpravy styku bolo potrebné nariadiť výchovné opatrenie psychologického poradenstva za účelom obnovenia vzťahu medzi otcom a deťmi (§ 37 ods. 2 písm. d) ZR), čo by však vzhľadom na pobyt otca v ústave na výkon trestu odňatia slobody nebolo v čase vyhlásenia rozsudku možné.

12. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 CMP, keď vo výroku VI. rozsudku rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pretože v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. CMP a zároveň účastníci náhradu trov konania ani nežiadali.

13. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie otec maloletých. Odvolanie odôvodnil tým, že t. č. sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou. Je síce pracovne zaradený, a to konkrétne na pracovisku N. A. so sídlom v G., no jeho finančná odmena ani zďaleka nepostačuje na platenie stanoveného výživného. Preto žiada súd o stanovenej nižšej sumy na výživné, ktorá by zodpovedala výške jeho príjmu.

14. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka. Uviedla, že vzhľadom k tomu, že žijú oddelene od 1.4.2018 a neprispieval ani v tom období na maloleté deti Z. a S. I., ak nie je možné, aby danou sumou prispieval otec detí, pretože sa t. č. nachádza v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou žiada týmto súd, aby na maloleté deti prispieval štát SR a následne si to vymáhal od otca detí. Keďže deti nie sú na kľúčik a nedokáže ich vypnúť, je nutné to minimálne výživné nahradiť podľa určenia súdu, pretože suma určená súdom nie je premrštená.

15. K vyjadreniu matky sa vyjadril otec. Uviedol, že je si vedomý toho, že deti nie sú na kľúč, veľmi rád by ich adekvátne finančne zabezpečil, no ako už uviedol v odvolaní, jeho momentálna finančná situácia mu neumožňuje platiť výživné vo výške stanovenej súdom. Ešte dodáva, že jeho súčasný zdravotný stav,

dlhodobá práceneschopnosť mala za následok ešte výraznejšie zníženie jeho finančných prostriedkov. Má za to, že jeho exmanželka netrpí až takou finančnou núdzou ako uvádza, keďže predala ich spoločný byt. Ešte podotýka, že aj jeho mama sa v rámci svojich možností snaží svojim vnukom finančne pomáhať. Súd preto žiada o zníženie výživného, ako uviedol v odvolaní, no po prepustení z výkonu trestu a zaradení sa do riadneho života sa nebráni jeho opätovnému zvýšeniu. Svoje deti má rád a chce sa o ne riadne starať, no vie sa o ne postarať len v rámci svojich možností. Trochu ho zaráža fakt, že jeho exmanželka tak apeluje na jeho otcovstvo, no za celý čas pobytu vo výkone trestu mu ani raz neposlala fotky jeho synov a to aj napriek jeho viacerým žiadam.

16. K vyjadreniu otca sa vyjadrila matka. Uviedla, že keďže nejde len o momentálnu finančnú situáciu, pretože na deti otec neprispieva od júna/2018 a i v čase spoločného bývania to nebola žiadna sláva, dala návrh, aby to dočasne za neho hradil štát a následne nech si to od neho vymáha. Ona sa na zdravotný stav nevyhovára, astmaticka, a bez ohľadu na svoje ďalšie zdravotné problémy, musí a chce chodiť do práce, aby užívala deti. Ten byt, ktorý predala, nebol spoločným majetkom exmanžela a z financií, ktoré získala predajom musela vyplatiť úver, ktorý na danú nehnuteľnosť získala. To, že dáva financie svojim vnukom ich stará mama na narodeniny a meniny a aj kedy jej to finančná situácia dovoľuje nepopiera, vie vydokladovať kedy a koľko vnukom dala, čo však nie je možné brať ako výživné od otca detí. A to ako má otec rád svoje deti je len v medziach rečí, pretože ozajstný vzťah a pozitívny prístup k deťom by v nich nezanechal stopy strachu z otca. Vzťah rodič - pestuje od narodenia každou sekundou života dieťaťa. Deti sa pre otca nechcú fotiť a ona to iba akceptuje a psychicky ich do toho netlačí. Ak budú mať záujem sa s otcom stretnúť, ona im v tom brániť nebude.

17. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník. Uviedol, že je v záujme maloletých Z. I., nar. XX.XX.XXXX a S. I., nar. XX.XX.XXXX, aby výška výživného určená vyššie uvedeným rozsudkom zostala nezmenená. Z uvedeného dôvodu odporúča odvolaciemu súdu, aby rozsudok Okresného súdu Trnava ako vecne správny potvrdil. Rovnako sa vyjadril aj k vyjadreniam otca k vyjadreniu matky a k vyjadreniu matky k odvolaniu otca.

18. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 CSP, § 68 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), postupom tak, že na úradnej tabuli súdu oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie otca maloletých nie je dôvodné.

19. Predmetom konania bol návrh matky na zverenie a určenie výživného k maloletému S. a Z., pričom súd prvej inštancie zveril obe maloleté deti do starostlivosti matky a výživné určil vo výške 100 eur mesačne na mal. Z. a vo výške 80 eur mesačne na mal. S. s účinnosťou od 26.6.2019. Zároveň určil nedoplatok na výživnom, styk otca s maloletými neupravil.

20. Predmetom odvolacieho konania bola iba časť rozsudku, ktorou súd určil výživné na maloleté deti a s poukazom na dôvody otca predstreté v odvolaní bolo posúdiť, či boli splnené podmienky na stanovenie výživného v rozsahu určenom súdom prvej inštancie na maloletého Z. v sume 100 eur mesačne a na maloletého S. vo výške 80 eur mesačne, keď namietal, že nakoľko toho času sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody i keď je pracovne zaradený, jeho súčasná finančná situácia nepostačuje na platenie výživného.

21. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

22. Súd prvej inštancie napadnutý rozsudok vo všetkých jeho častiach odôvodnil, zároveň sa vysporiadal s rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie a odvolací súd sa s týmto odôvodnením

stotožňuje, k namietanej výške, resp. rozsahu výživného na maloleté deti považuje za potrebné dodať nasledovné:

23. V zmysle súdom prvej inštancie aplikovaného ustanovenia § 75 Zákona o rodine pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávnených detí, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

24. Z vyššie citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného dieťaťa, jednak na strane povinného v tomto prípade otca. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby dieťaťa pritom nezahŕňajú iba najzákladnejšie potreby, za ktoré sa považuje stravovanie, bývanie, obliekanie sa, ale aj širšie potreby, zdravotné, kultúrne, súvisiace s dochádzkou do školy, prípravou na budúce povolanie, s trávením voľného času, a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné nepravidelné výdavky, napríklad rôzne školské výlety, prípadne dovolenky a podobne a súd na ne musí pri určovaní výživného prihladnúť. Na strane oprávneného rodiča sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti, majetkové pomery, počet vyživovaných osôb. Na strane povinného rodiča sa prihlada najmä na jeho schopnosti, faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, t. j. na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Súd je povinný prihladať tiež na zárobkové možnosti povinného rodiča podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že rodič sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

25. Z obsahu spisu vyplýva, že súd zisťoval jednak potreby maloletých a jednak príjem rodičov. Na argumentáciu otca o jeho súčasnej finančnej situácii a neschopnosti plniť vyživovaciu povinnosť súd nemohol prihladať. Bolo preukázané, že otec pracoval v spoločnosti N. X., a.s., kde pracovný pomer s otcom trval od 14.12.2015 do 01.07.2016, pričom otec pracoval ako vodič cestného motorového vozidla. Pracovný pomer s otcom bol ukončený dohodou zo dňa 01.07.2016 na podnet zamestnávateľa, a to z dôvodu, že pracovná disciplína otca začala po krátkom čase upadať, čo sa prejavovalo v neskorom odovzdávaní tržieb, vo veľkej nadspotrebe pohonných hmôt, v sťažnostiach od cestujúcej verejnosti na jeho prácu, začal byť veľmi nespoľahlivý, nezodpovedný a v práci začal vykazovať neospravedlненú absenciu. Jeho priemerná čistá mesačná mzda otca za obdobie od 01/2016 do 06/2016 (t.j. pri plne odpracovaných mesiacoch) bola vo výške 809,80 eur. Otec svojim správaním (pracovnou nedisciplinovanosťou, nespoľahlivosťou, nezodpovednosťou a neospravedlненými absenciami) zapríčinil skončenie pracovného pomeru z iniciatívy zamestnávateľa, a i súd prvej inštancie uviedol, že na takéto jeho správanie s poukazom na ustanovenie § 75 ods. 1 ZR nahliada ako na vzdanie sa bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania. Rovnako bolo preukázané, že otec sa momentálne nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a dosahuje čistú mzdu vo výške 57,62 eur mesačne, keďže otec si daný stav odsúdenia za prečin zavinil sám svojim úmyselným správaním. Preto súd správne vychádzal z princípu potenciality a uviedol, že vychádzal z potenciality príjmu otca práve u zamestnávateľa N. X., a.s., keďže u tohto zamestnávateľa otec pracoval aj po uplynutí skúšobnej doby (konkrétne pol roka), čo vytváralo predpoklad jeho ďalšieho zamestnávania.

26. Okrem už súdom prvej inštancie spomínaných rozhodnutí, nálezu Ústavného súdu ČR - IV. ÚS 1181/2007 ÚS ČR a rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 25CoP/14/2019-59 zo dňa 30.04.2019, odvolací súd poukazuje i na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20. 2. 2019, sp. zn. 3 Cdo 236/2018, ktorý uviedol: Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihlada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje

dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Obdobné negatívne dopady na možnosť platiť výživné, aké má konanie povinného, ktorým sa sám bez vážneho dôvodu (nie v dôsledku objektívnych príčin ním nezavinených), vzdal doterajšieho výhodnejšieho zamestnania (s vyšším príjmom) a zamenil ho za zamestnanie menej výhodné, kde dosahuje nižší príjem (§ 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine), má úmyselné protiprávne konanie povinného majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov. Aj v takom prípade je namieste uplatnenie princípu potenciality príjmov. Skutočnosť, že takýmto konaním sa povinný vzdal objektívnej možnosti platiť výživné, nemôže byť na úkor oprávneného. Opačný výklad ustanovenia § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine by viedol k absurdným dôsledkom, medziiným k tomu, že povinný by sa svojim úmyselným násilným konaním voči oprávnenému s následnou väzbou a právoplatným uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody „zbavil“ (alebo mohol „zbaviť“) svojej vyživovacej povinnosti.

27. Z vyššie uvedeného je možné uzavrieť, že negatívne dopady na možnosť platiť výživné v súdom určenej výške, keď otec maloletých nepopieral potreby maloletých, si zapríčinil sám tým, že z práce v spoločnosti N. X., a.s. musel odísť pre svoju nezodpovednosť a ľahkovážny prístup k práci a následne aj úmyselným protiprávnym konaním, v dôsledku ktorého došlo k poklesu jeho príjmov, čím sa vzdal objektívnej možnosti platiť výživné.

28. Dôvodným preto bolo vychádzať z jeho príjmu 809,80 eur, keď pri určení výživného súd prvej inštancie zohľadnil aj ďalšie do úvahy prichádzajúce skutočnosti.

29. Po posúdení súdom prvej inštancie zistených a preukázaných možností, schopností a majetkových pomerov oboch rodičov maloletých s prihliadnutím na odôvodnené potreby maloletého Z. a maloletého S., odvolací súd dospel k zhodnému záveru ako súd prvej inštancie, že je dôvodné zaviazat' otca na platenie výživného na maloletého Z. vo výške 100 eur mesačne a na maloletého S. vo výške 80 eur mesačne. Takto určená výška výživného zodpovedá možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov dieťaťa, ako i odôvodneným potrebám maloletých detí.

30. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v napadnutej časti, s použitím ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

31. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP.

32. Senát odvolacieho súdu prijal tento rozsudok pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).